

मैत्रावरुणर्वसिष्ठः। अश्विनौ। त्रिष्टुप्।

आ विश्ववाराश्विना गतं नः प्र तत्स्थानमवाचि वां पृथिव्याम्।

अश्वो न वाजी शुनपृष्ठो अस्थादा यत्सेदथुर्ध्रुवसे न योनिम् ॥ ७.०७०.०१

विश्ववारौ- सर्वैर्वरणीयौ। अश्विनौ- प्राणेशनशक्तिभूतौ। नः- अस्मान्। आ गतम्- आगच्छतम्।
वाम्- युवयोः। तत्। स्थानम्- धाम। पृथिव्याम्- भूम्याम्। इति। प्र अवाचि- प्रोच्यते। वाजी-
गतिशीलः। अश्वः- तुरगः। न- च। शुनपृष्ठः- सुखकरपृष्ठः। अस्थात्- अतिष्ठत्। ध्रुवसे- ध्रुवाय
निवासाय। योनिम्- सद्य। न- इव। आ सेदथुः- अश्वोपरि आसीदथः। अश्वः प्राणः। अश्विनौ
प्राणेशनशक्ती ॥१॥

सिषक्ति सा वां सुमतिश्चनिष्ठातापि घर्मो मनुषो दुरोणे।

यो वां समुद्रान्सरितः पिपत्येतग्वा चिन्न सुयुजा युजानः ॥ ७.०७०.०२

सा। वाम्- युवयोः। सुमतिः। चनिष्ठा- कमनीयतमा। सिषक्ति- सेवते। मनुषः- मनुष्यस्य।
दुरोणे- सद्यनि। घर्मः- अधिकार्यादिकं तपः। अतापि- तप्यते। वाम्- युवयोः। यः- यत्।
सुयुजा- सुष्ठु योजितौ। एतग्वा- अश्वौ। न- इव। युजानः- योजितम्। समुद्रान्- अर्णवान्।
सरितः। पिपति- पूरयति। तत्तपस्तप्यते ॥२॥

यानि स्थानान्यश्विना दधार्थे दिवो यद्दीप्षोषधीषु विक्षु।

नि पर्वतस्य मूर्धनि सदन्तेषु जनाय दाशुषे वहन्ता ॥ ७.०७०.०३

अश्विना- हे अश्विनौ। यानि। स्थानानि। दिवः- नभसः। यद्दीप्षु- महतीषु शक्तिषु। ओषधीषु।
विक्षु- प्रजासु। पर्वतस्य- गिरेः। मूर्धनि- उच्छ्रिते प्रदेशे। नि सदन्ता- निषीदन्तौ। दधार्थे-
धारयथः। तानि। दाशुषे- दात्रे। जनाय। वहन्ता- धारयन्तौ आगच्छतम् ॥३॥

च॒नि॒ष्टं दे॒वा ओष॑धीष्व॒प्सु यद्यो॒ग्या अ॒श्रवै॑थे ऋ॒षी॑णाम्।

पु॒रू॒णि रत्ना॑ द॒धतौ॑ न्य॒श्स्मे अनु॑ पूर्वा॒णि च॒ख्यथु॑र्यु॒गानि॑ ॥ ७.०७०.०४

देवा- द्योतनशीलौ । ओषधीषु । अप्सु- उदकेषु । यत्- याः । ऋषीणाम्- उपासकानाम् । योग्याः । ताः । चनिष्टम्- कामयेथाम् । अश्रवैथे- ता व्याप्नुवथः । अस्मे- अस्मभ्यम् । पुरूणि- बहूनि । रत्ना- हितरमणीयधनानि । दधतौ- यच्छन्तौ । पूर्वाणि- प्राचीनानि । युगानि । चख्यथुः- अनुख्यानं कृतवन्तौ । पूर्वपुरुषाननुसृत्य गमनं ख्यापितवन्ताविति भावः । ख्या प्रकथने ॥४॥

शु॒श्रु॒वांसा॑ चिद॒श्विना॑ पु॒रू॒ण्य॒भि ब्र॒ह्मा॑णि च॒क्षाथे॑ ऋ॒षी॑णाम्।

प्रति॑ प्र या॒तं वर॒मा जना॑या॒स्मे वा॑मस्तु सु॒मति॑श्च॒निष्ठा॑ ॥ ७.०७०.०५

शुश्रुवांसा- श्रुतिसम्पन्नौ । अश्विना- अश्विनौ । ऋषीणाम्- सूक्ष्मदर्शिनाम् । पुरूणि- बहूनि । ब्रह्माणि । अभि चक्षाथे- अभिपश्यथः । जनाय- विशे । वरम्- श्रेष्ठम् । प्रति प्र यातम्- आगच्छतम् । अस्मे- अस्मभ्यम् । वाम्- युवयोः । चनिष्ठा- कमनीयतमा । सुमतिः । अस्तु- भवतु ॥५॥

यो वा॑ य॒ज्ञो ना॑सत्या ह॒विष्मा॑न्कृ॒तब्र॑ह्मा स॒मर्यो॑ऽ॒ भव॑ति।

उप॑ प्र या॒तं वर॒मा वसि॑ष्ठमि॒मा ब्र॒ह्माण्य॑च्यन्ते यु॒वभ्या॑म् ॥ ७.०७०.०६

यः । वाम्- युवयोः । नासत्या- हे सत्यस्वरूपिणावश्विनौ । यज्ञः । हविष्मान्- चरुपुरोडाशध्यानभावनादिहव्यवान् । कृतब्रह्मा- मन्त्रवान् । समर्यः- सङ्गतिकारकः । भवति । तम् । वरम्- श्रेष्ठम् । वसिष्ठम्- शरणभूतम् । वस निवासे । उप प्रयातम्- आगच्छतम् । युवभ्याम्- युवयोरगमनाय । इमा ब्रह्माणि- इमे मन्त्राः । च्यन्ते- स्तूयन्ते ॥६॥

इ॒यं म॑नी॒षा इ॒यम॑श्विना॒ गी॒रि॒मां सु॒वृ॒क्तिं वृ॑षणा जुषेथाम्।

इ॒मा ब्र॒ह्मा॑णि यु॒वयू॑न्य॒गमन्य॑यं पा॒त स्व॒स्तिभिः॑ सदा॑ नः ॥ ७.०७०.०७

अश्विना- हे अश्विनौ । इयम्- एषा । मनीषा । इयम् । गीः- वाक् । इमाम्- एताम् । सुवृक्तिम्-
शोभनवाचम् । वृषणा- वर्षकौ । जुषेथाम्- सेवेथाम् । इमा- एते । ब्रह्माणि- मन्त्राः । युवयूनि-
भवत्कामाः । अगमन्- गच्छन्तु । यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥६॥

Dr. Rangraji